

XÂY DỰNG LỰC LƯỢNG CÔNG AN NHÂN DÂN ĐÁP ỨNG YÊU CẦU THỜI KÌ HỘI NHẬP KINH TẾ QUỐC TẾ

ThS NGUYỄN HỒNG QUANG*

Trong xu thế toàn cầu hóa, chủ động hội nhập kinh tế quốc tế và phát triển đất nước, lực lượng công an nhân dân (CAND) luôn phải đối mặt với nhiều thách thức mới trong công tác bảo vệ an ninh trật tự. Các thế lực thù địch vẫn tiếp tục đẩy mạnh hoạt động "diễn biến hòa bình" trên các lĩnh vực, địa bàn nhằm xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng và chế độ XHCN ở nước ta; hoạt động của các loại tội phạm có chiều hướng gia tăng, nhiều loại tội phạm mới xuất hiện, hoạt động với quy mô, tính chất ngày càng nguy hiểm, như tội phạm lợi dụng công nghệ cao, tội phạm trong lĩnh vực tài chính ngân hàng, tội phạm xuyên quốc gia... Trước tình hình đó, yêu cầu xây dựng lực lượng CAND trong sạch, vững mạnh, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới, trong thời kì hội nhập kinh tế quốc tế là yêu cầu cấp thiết.

1. Tình hình xây dựng lực lượng công an nhân dân thời gian qua.

Những năm qua, ngành Công an đã chủ động nắm tình hình, tham mưu đề xuất với Đảng, Chính phủ chỉ đạo giải quyết có hiệu quả nhiều vấn đề về an ninh đặt ra trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế, góp phần thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội và mở rộng quan hệ đối ngoại. Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về phương pháp cách mạng, lực lượng CAND đã xây dựng các biện pháp công tác mới, có những sách lược phù hợp đấu tranh với các đối tượng khác nhau; xây dựng thế trận an ninh nhân dân, thế trận lòng dân trong

đấu tranh phòng, chống tội phạm, bảo vệ an ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội. Ngăn chặn kịp thời và hiệu quả các hành vi kích động biểu tình gây rối, bạo loạn của các thế lực thù địch, giữ vững an ninh ở các địa bàn chiến lược. Phát hiện và tích cực đấu tranh với các hoạt động chống phá từ bên ngoài của các tổ chức phản động người Việt lưu vong, ngăn chặn ý đồ công khai hóa và liên kết hình thành tổ chức chính trị phản động trong nước. Chủ động triển khai thực hiện các biện pháp phòng, chống khủng bố, bảo đảm an ninh trong các ngày lễ lớn và các hoạt động chính trị của lãnh đạo Đảng và Nhà nước, các mục tiêu quan trọng về chính trị, quốc phòng và an ninh; kiểm chế được hoạt động của tội phạm, nhất là tội phạm có tổ chức; tỉ lệ điều tra khám phá các vụ án hình sự tăng cao, nhất là đối với các vụ án nghiêm trọng, đặc biệt nghiêm trọng, góp phần củng cố niềm tin trong nhân dân và được nhân dân đồng tình ủng hộ. Năm 2008, lực lượng công an đã điều tra và đề nghị truy tố hơn 670 vụ phạm tội liên quan đến xâm phạm an ninh quốc gia. Công tác đấu tranh phòng, chống tội phạm, ngăn chặn và bài trừ tệ nạn xã hội, phòng, chống cháy nổ, kiểm chế tai nạn và ùn tắc giao thông... được tăng cường.

Công tác đánh giá, bố trí, sử dụng và quản lý cán bộ trong ngành được quan tâm, bảo đảm thực hiện tốt 8 nội dung: tuyển chọn, bố trí, phân công công tác;

* Học viện Chính trị Quân sự.

quản lý, sử dụng và phân công, phân cấp quản lý; quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng; nhận xét, đánh giá; bổ nhiệm, miễn nhiệm; khen thưởng, kỉ luật; thực hiện chế độ, chính sách; kiểm tra công tác cán bộ, giải quyết khiếu nại, tố cáo về cán bộ. Nhận thức vai trò quan trọng của công tác quản lý cán bộ, cơ quan tổ chức cán bộ đã tham mưu cho lãnh đạo Bộ Công an ban hành 6 quy chế, quy định về công tác cán bộ, gồm: Quy chế quản lý sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến sĩ, công nhân viên; Quy chế nhận xét, đánh giá sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến sĩ, công nhân viên; Quy định về công tác quy hoạch cán bộ lãnh đạo, chỉ huy; Quy chế bổ nhiệm, bổ nhiệm lại, từ chức, miễn nhiệm cán bộ lãnh đạo, chỉ huy; Quy chế điều động sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến sĩ, công nhân viên và luân chuyển cán bộ lãnh đạo, chỉ huy; Quy chế xử lý kỉ luật sĩ quan, hạ sĩ quan, chiến sĩ, công nhân viên.

Bên cạnh việc thực hiện tốt các quy chế, quy định, từ năm 2003, Bộ Công an đã ban hành Quy định phân cấp trách nhiệm giữa công an các cấp về một số vấn đề trong công tác tổ chức, cán bộ của lực lượng CAND. Theo đó, Bộ quản lý cán bộ có cấp bậc hàm thượng tá, cán bộ giữ chức trưởng phòng trở lên; công an cấp tỉnh quản lý cán bộ có cấp bậc hàm trung tá, cán bộ giữ chức vụ phó trưởng phòng và tương đương trở xuống. Chủ trương chung là tăng cường lực lượng trực tiếp chiến đấu, hướng về cơ sở, phát huy tính chủ động, tự chủ, đề cao trách nhiệm của thủ trưởng công an các đơn vị, địa phương.

Việc nâng cao trình độ chuyên môn cũng như phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, chiến sĩ (CB,CS) công an cũng được chú trọng. Đã xuất hiện nhiều tấm gương liêm khiết, mưu trí, dũng cảm, kiên quyết tấn công tội phạm, nêu cao tinh thần trách nhiệm phục vụ nhân dân. Chỉ tính trong thời kì đổi mới, đã có hàng trăm CB,CS CAND hi sinh anh dũng, hơn 600 đồng chí bị thương và hơn 500 đồng chí bị phơi nhiễm HIV trong khi làm nhiệm vụ,

trên 50 nghìn lượt CB,CS không nhận hối lộ với số tiền nhiều tỉ đồng, nêu gương sáng về phẩm chất đạo đức cần, kiệm, liêm, chính. Nhiều đơn vị được Đảng và Nhà nước tặng thưởng Huân chương Hồ Chí Minh; hàng trăm tập thể và cá nhân được tuyên dương danh hiệu Anh hùng Lực lượng vũ trang nhân dân; hàng nghìn tập thể, cá nhân được tặng thưởng huân, huy chương các loại..., xứng đáng với lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Tư cách người công an cách mệnh là: Đối với tự mình, phải cần, kiệm, liêm, chính; đối với đồng sự, phải thân ái giúp đỡ; đối với Chính phủ, phải tuyệt đối trung thành; đối với nhân dân, phải kính trọng lễ phép; đối với công việc, phải tận tụy; đối với địch, phải cương quyết, khôn khéo”.

Nhằm xây dựng lực lượng CAND trong sạch, vững mạnh, công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỉ luật đảng trong các cấp ủy đảng ngành Công an được tăng cường, góp phần quan trọng nâng cao chất lượng công tác xây dựng Đảng, tăng cường đoàn kết thống nhất trong nội bộ. Nhận thức đúng vị trí, tầm quan trọng của công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỉ luật trong Đảng, Đảng ủy Công an Trung ương, các cấp ủy đảng trong CAND đã nghiêm túc tổ chức quán triệt thực hiện các nghị quyết, quy định của Trung ương Đảng, của Bộ Chính trị, Ban Bí thư và Hướng dẫn của Ủy ban Kiểm tra (UBKT) Trung ương về công tác kiểm tra, giám sát và thi hành kỉ luật đảng. Đảng ủy Công an Trung ương đã ban hành nghị quyết về phương hướng, nhiệm vụ kiểm tra, giám sát và hoạt động của UBKT các cấp trong Đảng bộ Công an Trung ương nhiệm kỳ 2006-2010; chương trình hành động thực hiện Nghị quyết số 14-NQ/TW ngày 30-7-2007 của Ban Chấp hành Trung ương khóa X về tăng cường công tác giám sát và các hướng dẫn, quy định về công tác kiểm tra, giám sát và thẩm quyền thi hành kỉ luật đảng trong Đảng bộ Công an Trung ương; kiện toàn một bước UBKT và cơ quan giúp việc của

UBKT các cấp trong Đảng bộ Công an Trung ương. UBKT Đảng ủy Công an Trung ương đã kí và thực hiện quy chế phối hợp với UBKT các tỉnh, thành ủy trực thuộc trung ương trong thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, giám sát và thi hành kỉ luật đảng; xây dựng và ban hành phương hướng, nhiệm vụ và các chương trình, kế hoạch kiểm tra, giám sát đối với tổ chức đảng cấp dưới theo quy định tại Điều 30 Điều lệ Đảng.

Cùng với việc thực hiện các nhiệm vụ trên, các cấp ủy đảng trong Đảng bộ Công an Trung ương đã chủ động xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình, kế hoạch kiểm tra, giám sát theo Điều lệ Đảng quy định. Tăng cường công tác kiểm tra đảng viên, tổ chức đảng về chấp hành Cương lĩnh chính trị, Điều lệ Đảng, các chỉ thị, nghị quyết của cấp trên; chấp hành nguyên tắc tập trung dân chủ trong Đảng, đường lối, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước; chú trọng kiểm tra các tổ chức đảng yếu kém, những địa chỉ dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng để có biện pháp đấu tranh, phòng ngừa, ngăn chặn sai phạm; xử lý nghiêm minh các tổ chức đảng và đảng viên vi phạm pháp luật, đưa ra khỏi Đảng những cán bộ không còn đủ tư cách nhằm làm trong sạch nội bộ Đảng. Thông qua công tác kiểm tra, giám sát, góp phần củng cố và tăng cường khối đoàn kết thống nhất trong Đảng, nâng cao bản lĩnh chính trị, phẩm chất, đạo đức cách mạng, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của cán bộ, đảng viên, góp phần xây dựng Đảng, xây dựng lực lượng CAND thực sự trong sạch, vững mạnh, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ bảo vệ an ninh chính trị và giữ gìn trật tự an toàn xã hội mà Đảng và nhân dân giao phó.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả tích cực đạt được, trong quá trình triển khai xây dựng lực lượng CAND đáp ứng yêu cầu thời kì hội nhập kinh tế quốc tế còn bộc lộ một số hạn chế, như việc nhận xét, đánh giá cán bộ hằng năm tuy có nền nếp nhưng chất lượng chưa cao, tinh thần tự phê bình

và phê bình chưa được phát huy... Một bộ phận CB,CS còn thiếu tinh thần trách nhiệm đối với công việc, chưa quan tâm trau dồi đạo đức, lối sống, thiếu bản lĩnh, lợi dụng chức trách, cương vị công tác gây sách nhiễu, phiền hà cho nhân dân, thậm chí có một số trường hợp thông đồng, tiếp tay cho tội phạm và các hành vi tiêu cực, vi phạm pháp luật, ảnh hưởng đến uy tín của lực lượng CAND... Một số đơn vị, địa phương chưa gắn việc thực hiện các giải pháp phòng ngừa sai phạm, tiêu cực, xây dựng lực lượng CAND trong sạch, vững mạnh với thực hiện các cuộc vận động lớn và các phong trào thi đua yêu nước khác của đơn vị, địa phương; chưa thường xuyên làm công tác chính trị tư tưởng, chưa coi trọng giáo dục truyền thống, ý thức trách nhiệm, đặc điểm nghề nghiệp cho CB,CS, đặc biệt là công tác tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia đóng góp ý kiến xây dựng, giám sát, phát hiện sai phạm, giúp đỡ xây dựng lực lượng CAND trong sạch, vững mạnh.

Ở một số địa bàn, khi có vụ việc xảy ra, được tin báo của nhân dân nhưng lực lượng công an đến hiện trường chậm, xử lý công việc chưa dứt khoát. Có vụ việc kéo dài thời gian, nhưng không làm rõ được đối tượng vi phạm, gây bức xúc trong nhân dân. Cá biệt, có CB,CS chưa mạnh dạn, cương quyết trong đấu tranh phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội, có trường hợp còn nể nang, sợ va chạm, tạo dư luận xã hội không tốt. Một số nơi, lực lượng công an chưa phối hợp thường xuyên, chặt chẽ với các ngành, đoàn thể trong vận động phong trào toàn dân bảo vệ an ninh trật tự.

2. Một số giải pháp nhằm tăng cường xây dựng lực lượng công an nhân dân trong sạch, vững mạnh.

Nhằm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kì mở cửa và hội nhập kinh tế quốc tế, đòi hỏi phải xây dựng lực lượng CAND lên một tầm cao mới, không chỉ trung thành với Tổ quốc và tận tụy phục vụ nhân dân mà còn phải có tri thức toàn diện, nhất là

về luật pháp quốc tế, ngoại ngữ, có khả năng sử dụng thành thạo binh khí, kỹ thuật hiện đại, nắm bắt được quy luật, phương thức, thủ đoạn hoạt động của tội phạm, nhất là tội phạm khủng bố, tội phạm mang tính quốc tế... Theo đó, lực lượng CAND cần tiếp tục đổi mới theo hướng cơ bản sau đây:

Một là, tiếp tục đổi mới phương thức, biện pháp hoạt động của lực lượng CAND để thích ứng với yêu cầu nhiệm vụ phòng, chống tội phạm của thời kỳ mới; nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về trật tự an toàn xã hội. Lực lượng CAND phải tham mưu cho Nhà nước ban hành các văn bản pháp quy quản lý hành chính về trật tự xã hội; đồng thời hướng dẫn và thường xuyên kiểm tra việc thực hiện các văn bản trên lĩnh vực này. Tập trung lực lượng và vận động nhân dân tiếp tục thực hiện thắng lợi các chủ trương lớn của Chính phủ về quản lý cư trú; quản lý vũ khí, vật liệu nổ; quản lý trật tự, an toàn giao thông; lập lại trật tự trên lĩnh vực văn hóa, dịch vụ văn hóa; phòng, chống tệ nạn xã hội...

Hai là, đổi mới các biện pháp nghiệp vụ của lực lượng CAND, tăng cường công tác chỉ huy, chỉ đạo; phối hợp chặt chẽ với các cơ quan ban, ngành, nhất là Quân đội nhân dân để phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị. Bảo đảm sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp, toàn diện của Đảng; tăng cường sự quản lý có hiệu lực của Nhà nước, phát huy tính tích cực cách mạng của khối đại đoàn kết toàn dân, nâng cao vai trò chủ động của các ngành, các cấp trong bộ máy nhà nước, làm tốt công tác phòng ngừa xã hội để chủ động trong phòng ngừa nghiệp vụ. Kết hợp chặt chẽ giữa phòng ngừa với tiến công, trấn áp tội phạm; tăng cường công tác dự báo để có những đề án, phương án phù hợp; tập trung đấu tranh với những loại đối tượng mới, đối tượng ở các địa bàn và các lĩnh vực trọng điểm.

Ba là, tăng cường công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho CB,CS CAND, giúp

họ có lập trường tư tưởng vững vàng, có phẩm chất đạo đức cách mạng và kinh nghiệm, tính chiến đấu cao, có kỹ năng nghiệp vụ thuần thực, công tâm, khách quan, sâu sắc, thận trọng, có ý thức tổ chức kỷ luật cao, trung thành với Đảng, Tổ quốc và nhân dân. Tiếp tục triển khai sâu rộng cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh - CAND vì nước quên thân, vì dân phục vụ” và phong trào “Học tập, thực hiện 6 điều Bác Hồ dạy CAND” gắn với việc thực hiện nhiệm vụ chuyên môn và các phong trào thi đua yêu nước khác của đơn vị, địa phương, bảo đảm thiết thực, hiệu quả.

Đổi mới công tác tuyển chọn, đào tạo, bồi dưỡng cán bộ; coi trọng quy hoạch, bồi dưỡng, sử dụng, bổ nhiệm cán bộ để bổ sung đội ngũ lãnh đạo chỉ huy các cấp có đủ năng lực, phẩm chất đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; tạo điều kiện cho CB,CS học tập nâng cao trình độ chuyên môn, nêu cao tinh thần trách nhiệm, khắc phục khó khăn, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Nâng cao hiệu quả công tác quản lý cán bộ thông qua chương trình, kế hoạch, lịch công tác, gắn với hướng dẫn, kiểm tra, giám sát việc chấp hành quy trình công việc, lễ tiết tác phong, giao tiếp ứng xử, điều lệnh CAND. Tăng cường thanh tra, kiểm tra định kỳ, đột xuất, nhất là kiểm tra đặc biệt nhằm phát hiện, chấn chỉnh kịp thời những biểu hiện sai phạm. Các cấp uỷ và thủ trưởng đơn vị phải trực tiếp chỉ đạo tổ chức thực hiện và chịu trách nhiệm về tình hình sai phạm, tiêu cực của CB,CS trong đơn vị, địa phương mình quản lý. Định kỳ rà soát đánh giá, phân loại CB,CS; xử lý nghiêm minh những CB,CS có hành vi sai phạm; kiên quyết đưa ra khỏi lực lượng CAND những CB,CS tha hóa, biến chất, không còn đủ tiêu chuẩn theo quy định của ngành.

Bốn là, chú trọng công tác xây dựng Đảng, thực hiện rà soát, sửa đổi, bổ sung quy chế và thực hiện nghiêm túc quy chế

làm việc của cấp ủy các cấp; kiện toàn cơ quan kiểm tra và tăng cường kiểm tra, giám sát các hoạt động của tổ chức đảng trong lực lượng CAND; tăng cường các biện pháp quản lý cán bộ, đảng viên gắn với cải tiến, nâng cao chất lượng sinh hoạt chi bộ, phát huy tính dân chủ trong sinh hoạt Đảng, trong hoạt động của cấp ủy; giải quyết tốt mối quan hệ trong lãnh đạo tổ chức thực hiện và nguyên tắc tập trung dân chủ trong mọi mặt công tác. Tiếp tục đổi mới hoạt động của các đoàn thể quần chúng của lực lượng CAND, cải tiến nội dung, hình thức tổ chức các phong trào thi đua và hoạt động của các đoàn thể cho phù hợp đặc điểm, tính chất của tổ chức quần chúng trong lực lượng vũ trang, bảo đảm hiệu quả, thiết thực; khắc phục biểu hiện hành chính, hình thức trong các hoạt động của đoàn thanh niên, hội phụ nữ, công đoàn CAND.

Kiện toàn tổ chức bộ máy CAND tinh gọn, tránh chồng chéo chức năng, nhiệm vụ, bảo đảm hữu hiệu cho chỉ huy, chỉ đạo tập trung, thống nhất và hiệu quả. Đồng thời với việc củng cố lực lượng CAND ở Bộ, công an các địa phương cần triển khai thực hiện nghị quyết của Đảng ủy Công an Trung ương về bố trí lại tổ chức công an và cảnh sát cấp cơ sở. Tập trung nghiên cứu phân định rõ chức năng, nhiệm vụ và sự phối hợp hiệp đồng của lực lượng công an, cảnh sát với các bộ, ngành trong bảo vệ an ninh trật tự, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới. Tăng cường công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc. Tổ chức tốt việc tiếp nhận phản ánh của nhân dân qua “đường dây nóng”, giải quyết kịp thời đơn, thư khiếu nại, tố cáo của nhân dân. Tiếp tục nghiên cứu cải cách thủ tục hành chính nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho nhân dân.

Quan tâm đầu tư cơ sở vật chất, trang bị phương tiện, vũ khí kỹ thuật hiện đại cho lực lượng CAND; chăm lo cải thiện nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho CAND, nhất là những đồng chí trực tiếp

đấu tranh phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội.

Năm là, tăng cường và mở rộng hợp tác quốc tế với Tổ chức Cảnh sát hình sự quốc tế (INTERPOL), Hiệp hội Cảnh sát các nước Đông Nam Á (ASEANAPOL) và cảnh sát các nước. Trước hết là hợp tác trong phòng, chống buôn lậu, buôn bán ma túy, cướp biển, không tặc, khủng bố, buôn bán phụ nữ và trẻ em qua biên giới... Thực hiện các luật quốc tế, hiệp định song phương, Hiệp định Tương trợ tư pháp hình sự quốc tế, Hiệp định Hợp tác phòng, chống tội phạm giữa cảnh sát nước ta và cảnh sát các nước; trong đó, chú ý tranh thủ kinh nghiệm, khoa học công nghệ và phối hợp chặt chẽ trong đấu tranh chống tội phạm có tổ chức, tội phạm xuyên quốc gia, tội phạm ma túy...

Trong thời kì nước ta hội nhập kinh tế quốc tế, nhiệm vụ bảo vệ an ninh trật tự đứng trước nhiều khó khăn và thách thức, đặc biệt là đấu tranh với các phương thức của tội phạm có tổ chức, tội phạm xuyên quốc gia... Vì vậy, để hoàn thành tốt nhiệm vụ trong giai đoạn cách mạng mới, đòi hỏi lực lượng CAND phải đổi mới toàn diện, có những chiến lược, giải pháp cơ bản, đặc biệt là đào tạo một đội ngũ cán bộ "vừa hồng, vừa chuyên" □

